

Chambre des Représentants		Kamer der Volksvertegenwoordigers	
Session de 1939-1940	N° 209		Zittingsjaar 1939-1940
	9 AVRIL 1940	9 APRIL 1940	

PROJET DE LOI

complétant l'article 21 de la loi du 24 juillet 1927, relative à la réparation des dommages causés par les maladies professionnelles.

EXPOSE DES MOTIFS

MESDAMES, MESSIEURS,

Le projet de loi que le Gouvernement croit devoir soumettre à l'approbation des Chambres législatives a pour but de mettre fin à certaines contestations et de compléter à cet effet l'article 21 de la loi du 24 juillet 1927, relative à la réparation des dommages causés par les maladies professionnelles. L'article 21 de cette loi stipule, en effet, que le chef d'entreprise qui fournit la preuve que ses procédés de travail ne comportent plus l'usage de substances toxiques pouvant provoquer les maladies visées par la loi, est dispensé par décision ministérielle, du paiement des cotisations au profit du Fonds de Prévoyance. Cette dispense qui est accordée à partir de l'année suivant celle où l'usage des substances toxiques a été abandonné, peut encore être consentie aux entreprises qui, bien qu'utilisant des matières nocives, possèdent un outillage supprimant tout danger.

L'expérience a démontré que cette disposition légale comporte actuellement une lacune. En effet, s'il est parfaitement équitable que les chefs d'entreprise qui prouvent que leurs procédés de travail ne comportent plus l'usage de substances toxiques, soient dispensés du paiement des cotisations payées antérieurement, il est cependant inadmissible et contraire à la justice distributive que cette dispense les décharge définitivement de toutes obligations financières à l'égard du Fonds de Prévoyance des maladies professionnelles. Il est évident que ces employeurs ont pu laisser au Fonds de Prévoyance des charges provenant de la réparation de maladies professionnelles contractées antérieurement chez eux par certains travailleurs et il est injuste de faire supporter la réparation de ces dommages par les autres employeurs qui utilisent encore des substances toxiques, mais dont les cotisations se trouvent majorées par suite de l'existence de ces charges antérieures, auxquelles ils sont complètement étrangers.

WETSONTWERP

tot aanvulling van artikel 21 van de wet van 24 Juli 1927 betreffende de schadeloosstelling in zake beroepsziekten.

MEMORIE VAN TOELICHTING

MEVROUWEN, MIJNE HEEREN,

Het wetsontwerp dat de Regeering aan de goedkeuring van de Wetgevende Kamers meent te moeten voorleggen, heeft ten doel aan sommige geschillen een einde te stellen en, te dien einde, artikel 21 van de wet van 24 Juli 1927 betreffende de schadeloosstelling in zake beroepsziekten aan te vullen. Bij artikel 21 dier wet wordt, inderdaad, bepaald dat een bedrijfsleider, die het bewijs levert te hebben verzaakt aan het gebruik van vergiftige stoffen, waarbij de bij de wet bedoelde ziekten kunnen worden veroorzaakt, ingevolge een ministerieele beslissing, van de betaling der bijdrage ten voordeele van het Voorzorgsfonds wordt vrijgesteld. Deze vrijstelling, die verleend wordt vanaf het jaar volgende op dat, waarin van het gebruik van vergiftige stoffen wordt afgezien, kan nog worden toegestaan aan de bedrijfshoofden, die, ondanks het gebruik van schadelijke stoffen zoodanig zijn ingericht dat alle gevaar opgeheven is.

De ondervinding heeft geleerd dat er thans in deze wetsbepaling een leemte bestaat. Indien het, inderdaad, volkomen juist is dat de bedrijfshoofden, die het bewijs leveren dat zij in hun arbeidsprocédé's geen vergiftige stoffen meer gebruiken, van het storten van de vroeger betaalde bijdragen zouden worden vrijgesteld, is het echter niet aan te nemen, en in strijd met den billijken omslag er van, dat de bedrijfskosten ingevolge vermelde vrijstelling van alle geldelijke verplichting ten opzichte van het Voorzorgsfonds voor beroepsziekten voorgoed zouden ontlast zijn. Het spreekt vanzelf dat bedoelde werkgevers aan het Voorzorgsfonds lasten hebben kunnen laten, die uit de schadeloosstelling van vroeger bij hen door sommige arbeiders opgedane beroepsziekten voortspruiten en het is onrechtvaardig de vergoeding van bedoelde schade door andere werkgevers te laten dragen, die nog vergiftige stoffen gebruiken, maar voor wie de bijdragen verhoogd zijn ingevolge het bestaan van vermelde lasten, waaraan zij volkomen vreemd zijn.

Il est à remarquer que la législation française, à savoir la loi du 25 octobre 1919, comporte en son article 4 une disposition analogue à celle de l'article 21 précité de la loi belge. Mais cette disposition est précisément complétée par un second alinéa stipulant que l'industriel demeure responsable des maladies professionnelles pouvant atteindre les ouvriers qui étaient occupés chez lui avant le dépôt de la déclaration impliquant la suppression de l'usage des substances susceptibles de provoquer les maladies professionnelles.

Il y a donc réelle urgence à compléter l'article 21 de la loi belge du 24 juillet 1927 par une disposition analogue. L'absence de ces dispositions complémentaires a, en effet, entraîné dans une certaine mesure pour le Fonds de Prévoyance des maladies professionnelles, des charges qui sont à l'origine du déficit actuellement constaté. Au surplus, il est clair que le présent projet n'a pas pour objet d'aggraver les charges que l'application de la loi du 24 juillet 1927 fait actuellement peser sur les employeurs assujettis. Son but est, au contraire, de répartir les charges constatées ou qui viendraient à être constatées dans un proche avenir entre tous les employeurs qui utilisent ou qui ont utilisé naguère des substances toxiques susceptibles d'engendrer des maladies donnant lieu à réparation.

L'application de la disposition complémentaire en question pourra dans certains cas rencontrer des situations particulières. L'on peut à ce propos songer au cas d'un patron qui se serait fait exonérer du paiement des cotisations normales parce qu'il n'emploie plus de substances toxiques et qui a dans son personnel un ouvrier embauché depuis quelques jours à peine et déjà intoxiqué par son travail antérieur. Ce patron devra-t-il encore cotiser du chef de ce travailleur lorsque se déclarera la maladie professionnelle ?

Remarquons tout d'abord que la solution de ce cas est dominée par la jurisprudence pratiquée jusqu'ici par le Fonds de Prévoyance et en vertu de laquelle il appartient tout d'abord à l'ouvrier de démontrer l'origine professionnelle de la maladie qui s'est déclarée. Sans doute dans le cas envisagé l'ouvrier a droit en toute hypothèse à réparation à charge du Fonds. Mais, si les diverses enquêtes médicales et administratives établissent qu'il est impossible que l'ouvrier ait pu être intoxiqué dans l'entreprise qui l'occupe en dernier lieu, il incombera au Fonds de Prévoyance de rechercher quelle est celle des entreprises l'ayant occupé précédemment dans laquelle il a dû contracter la maladie professionnelle. La charge de la réparation sera alors portée, comme de juste, au compte du groupe d'entreprises intéressées.

Un exemple concret facilitera la compréhension du cas. Supposons une émaillerie sur fonte qui, à partir du 1er janvier 1939, a abandonné l'usage du plomb. Le 27 décembre 1938 est entré dans cette entreprise un ouvrier qui, au début de janvier 1939, est reconnu atteint de saturnisme. Cet ouvrier aura droit à réparation en toute hypothèse et

Er valt op te merken dat de Fransche wetgeving, namelijk, de wet van 25 October 1919 in haar artikel 4 een bepaling behelst, waarvan de inhoud overeenstemt met die van voormeld artikel 21 van de Belgische wet. Maar bedoelde bepaling is juist door een tweede alinea aangevuld, waarbij de bedrijfsleider verantwoordelijk blijft voor de beroepsziekten, waarmee de werklieden kunnen worden aangetast, die vóór het indienen van de verklaring, waarbij wordt bevestigd dat er geen tot beroepsziekten aanleiding gevende stoffen meer gebruikt worden, bij hem werkzaam waren.

Er bestaat dus een dringende noodzakelijkheid artikel 21 van de Belgische wet van 24 Juli 1927 door een soortgelijke bepaling aan te vullen. Het ontbreken van vermelde aanvullende bepalingen heeft, inderdaad, in zekere mate voor het Voorzorgsfonds voor beroepsziekten lasten meegebracht, die de oorzaak zijn van het thans vastgesteld tekort. Het spreekt, overigens, vanzelf dat dit ontwerp niet ten doel heeft de lasten te verzwaren, die ingevolge de toepassing van de wet van 24 Juli 1927 thans aan de daaraan onderworpen werkgevers worden opgelegd. Het betracht, daarentegen, de vastgestelde lasten of degene, die heel binnenkort zouden vastgesteld worden, onder al de werkgevers om te slaan, die vergiftige stoffen gebruiken of *onlangs hebben gebruikt*, waaruit ziekten kunnen voortvloeien, die op schadeloosstelling recht geven.

Bij de toepassing van de aanvullende bepaling kunnen er in sommige gevallen bijzondere toestanden worden aangetroffen. Daaromtrent kan het geval worden in overweging genomen van een werkgever, die zich van het betalen der gewone bijdragen heeft laten ontslaan omdat hij geen vergiftige stoffen meer gebruikt en die nauwelijks sinds eenige dagen een werkman in dienst heeft genomen, reeds ingevolge zijn vroegeren arbeid vergiftigd. Zal deze werkgever uit hoofde van vermelden arbeider zijn bijdrage nog moeten storten, wanneer de beroepsziekte zich zal voordoen ?

Laat ons eerst en vooral opmerken dat de oplossing van dit geval afhangt van de tot nog toe door het Voorzorgsfonds toegepaste rechtspraak en krachtens dewelke eerstens de arbeider het bewijs moet leveren dat de ziekte, waarmee hij is aangetast van professionneelen oorsprong is. Ongetwijfeld heeft de werkman, wat het beoogd geval betreft, in elke onderstelling, recht op schadeloosstelling ten laste van het Fonds. Maar, indien uit de verscheidene medische en administratieve navorschingen de onmogelijkheid gebleken is dat de werkman de vergiftiging heeft kunnen oplopen in de onderneming, waarin hij het laatst werkzaam is, behoort het aan het Voorzorgsfonds een onderzoek in te stellen om deze van de ondernemingen op te sporen, waarin hij vroeger gewerkt heeft en hij zijn beroepsziekte mocht hebben opgedaan. De schadeloosstelling zal dan, zooals billijk is, ten laste van de groep vereenigingen, die er in betrokken zijn, worden gesteld.

Een concreet voorbeeld zal het geval gemakkelijker laten verstaan. Veronderstellen wij een onderneming voor emailleering op gietijzer, die van 1 Januari 1939 af van het gebruik van lood heeft afgezien. Op 27 December 1938 is in deze onderneming een werkman in dienst getreden die, in 't begin van Januari 1939 erkend werd door loodvergif-

il y aura lieu pour le Fonds de Prévoyance de déterminer si l'intoxication a pu se produire à l'émaillerie. Dans l'affirmative, la charge sera portée au compte du groupe des entreprises « émailleries ». Par contre, s'il est reconnu que cette intoxication n'a pu se produire à l'émaillerie alors que l'ouvrier a travaillé précédemment dans une fabrique d'accumulateurs, la charge de la réparation sera portée au compte du groupe des fabricants d'accumulateurs.

Des investigations analogues devront être effectuées pour la solution d'une autre hypothèse consistant dans le cas d'un ouvrier qui, encore sain, quitte un employeur récemment exonéré des cotisations. Cet ouvrier passe dans un autre atelier où les substances toxiques sont encore utilisées et tombe malade quelque temps après. Encore une fois, cet ouvrier aura toujours droit à réparation, mais ce sont les enquêtes administratives et médicales qui devront rechercher l'origine industrielle de l'intoxication pour permettre au Fonds de Prévoyance d'en porter la charge au compte du groupe des fabricants intéressés. En cas de doute, cette charge pourra même être répartie sur deux groupes d'entreprises. C'est d'ailleurs pour des cas de l'espèce que la loi du 24 juillet 1927 a mis la réparation de la maladie professionnelle, non pas à charge d'un employeur personnellement désigné, mais à charge des entreprises exposant à des risques similaires.

Les explications qui précèdent paraissent de nature à lever toute équivoque sur la portée précise du présent projet de loi. Aussi, le Gouvernement est-il convaincu que le Parlement n'hésitera pas à parfaire son œuvre et à compléter la loi du 24 juillet 1927 de manière telle que les charges qui en résultent puissent être, sans contestation possible, réparties en toute équité.

Le Ministre du Travail et de la Prévoyance Sociale,

A. BALTHAZAR.

tinging te zijn aangetast. Deze werkmán zal in elke onderstelling op schadeloosstelling recht hebben en het Voorzorgsfonds zal moeten vaststellen of de vergiftiging zich in de emailleeringsonderneming heeft kunnen voordoen. In het bevestigend geval, zal de last op de rekening van de groep « emailleeringsondernemingen » worden gebracht. Daarentegen, indien het erkend is dat deze vergiftiging zich niet in de emailleeringsonderneming heeft kunnen voordoen, dan wanneer de werkmán vroeger in een fabriek van accumulatoren heeft gewerkt, zal de schadeloosstelling ten laste van de groep fabrikanten van accumulatoren worden gesteld.

Soortgelijke navorschingen dienen gedaan voor de oplossing van een andere onderstelling, die bestaat in het geval, namelijk, dat een nog gezonde werkmán zijn onlangs van het storten der bijdragen vrijgestelden werkgever verlaat. Deze werkmán gaat naar een andere werkplaats over, waar nog vergiftige stoffen worden gebruikt, en valt eenigen tijd later ziek. Ik herhaal het: bedoelde werkmán zal immer op schadeloosstelling recht hebben, maar de industriele oorsprong van de vergiftiging dient door administratieve en medische navorschingen opgezocht om het aan het Voorzorgsfonds mogelijk te maken den last er van op de rekening van de groep betrokken fabrikanten te brengen. Bestaat er twijfel, mag vermelde last zelfs onder twee groepen van ondernemingen worden omgeslagen. 't Is ten andere met het oog op soortgelijke gevallen dat bij de wet van 24 Juli 1927 de schadeloosstelling van de beroepsziekte niet ten laste werd gesteld van een persoonlijk aangeduiden werkgever maar ten laste van de ondernemingen, die de werklieden aan gelijkaardige risico's blootstellen.

Voorgaande uiteenzetting schijnt van aard elke dubbelzinnigheid betreffende de juiste beteekenis van dit wetsontwerp uit den weg te ruimen. Ook is de Regeering er van overtuigd dat het Parlement niet zal aarzelen haar werk te volmaken en de wet van 24 Juli 1927 derwijze aan te vullen dat de lasten, die er uit voortvloeien, zonder mogelijk geschil, in alle billijkheid, zouden kunnen worden omgeslagen.

De Minister van Arbeid en Sociale Voorzorg,

A. BALTHAZAR.

PROJET DE LOI

LEOPOLD III,

Roi des Belges,

A tous, présents et à venir, SALUT.

Sur la proposition de Notre Ministre du Travail et de la Prévoyance Sociale,

NOUS AVONS ARRÊTÉ ET ARRÊTONS :

Notre Ministre du Travail et de la Prévoyance Sociale présentera en Notre nom aux Chambres législatives le projet de loi dont la teneur suit :

ARTICLE UNIQUE.

L'article 21 de la loi du 24 juillet 1927 relative à la réparation des dommages causés par les maladies professionnelles est complété par un troisième alinéa ainsi conçu :

« Toutefois, le chef d'entreprise bénéficiant de la dispense visée par les deux alinéas précédents, restera tenu de contribuer, sous forme de cotisations, aux charges que devra assumer le Fonds de Prévoyance postérieurement à l'octroi de la dispense, pour la réparation des dommages résultant des maladies professionnelles dont les ouvriers, occupés chez lui antérieurement à cette dispense, ont été victimes ou seraient encore victimes dans l'avenir. »

Donné à Bruxelles, le 18 mars 1940.

LEOPOLD

PAR LE ROI :

Le Ministre du Travail et de la Prévoyance Sociale,

A. BALTHAZAR.

WETSONTWERP

LEOPOLD III,

Koning der Belgen,

Aan allen, tegenwoordigen en toekomstenden, HEIL.

Op de voordracht van Onzen Minister van Arbeid en Sociale Voorzorg,

WIJ HEBBEN BESLOTEN EN WIJ BESLUITEN :

Onze Minister van Arbeid en Sociale Voorzorg zal in Onzen naam bij de Wetgevende Kamers het wetsontwerp indienen, waarvan de inhoud volgt :

EENIG ARTIKEL.

Artikel 21 van de wet van 24 Juli 1927 betreffende de schadeloosstelling in zake beroepsziekten wordt door een derde alinea aangevuld, luidende als volgt :

« De bedrijfsleider die de bij de twee voorgaande alinea's bedoelde vrijstelling geniet, blijft er echter toe gehouden, onder vorm van bijdragen, zijn aandeel te betalen in de lasten, welke het Voorzorgsfonds na het verleenen der vrijstelling, zal moeten op zich nemen voor het vergoeden der schade, voortspruitende uit beroepsziekten, die de werklieden, bij hem vóór vermelde vrijstelling werkzaam, hadden opgedaan of nog in de toekomst zouden opdoen. »

Gegeven te Brussel, den 18^e Maart 1940.

LEOPOLD

VAN 'S KONINGS WEGE :

De Minister van Arbeid en Sociale Voorzorg,

A. BALTHAZAR.